

PLAN PRACY DYDAKTYCZNEJ

Temat (liczba lekcji przeznaczonych na jego realizację)	Treści nauczania	Założone osiągnięcia ucznia	Realizacja podstawy programowej
<p>1. Starożytność. Architektura starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Starożytna Grecja i Ateny kolebką kultury europejskiej. • Akropol – wzgórze z kompleksem świątyni. • Partenon i Erechtejon – cechy świątyni greckiej. • Definicje pojęć: kolumna, kolumnada, tympanon, fryz. • Trzy style: dorycki, joński i koryncki. • Rzym – miasto słynące z zabytków starożytności: Koloseum, Panteon, łuki triumfalne, akwedukty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest Akropol; • opisuje konstrukcję Partenonu używając pojęć takich jak: kolumnada, tympanon, fryz, cella, styl dorycki; • wymienia trzy porządki w architekturze greckiej: dorycki, joński, koryncki; • zna konstrukcję kolumny: baza, trzon, kapitel; • wskazuje różnice w konstrukcji kolumn reprezentujących trzy porządki; • wskazuje charakterystyczne elementy świątyni Erechtejon, posługując się pojęciem kariatydy; • wymienia i opisuje na przykładach charakterystyczne budowle rzymskie – świątynie, amfiteatry, akwedukty; • opisuje Koloseum, używając pojęć: amfiteatr, arkady; • opisuje Panteon, używając pojęć: kopuła, fasada, tympanon; • wie, że łuki triumfalne, pomniki i kolumny były wznoszone w starożytnym Rzymie na cześć zwyciężczych władców, rozróżnia te budowle. 	<p>1.1., 3.1., 3.2.</p>

<p>2. Starożytność. Kolumna, jakiej nie wymyślili Grecy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kolumny – pionowe podpory składające się z bazy, trzonu i głowicy jako element pozwalający określić porządek architektoniczny (styl) budowli. • Trzy główne style w starożytnej Grecji: dorycki, joński, koryncki. • Popularne style rzymskie: Styl kompozytowy – porządek architektoniczny, który łączy w sobie cechy stylu jońskiego i korynckiego. Styl toskański – porządek, który wykształcił się z greckiego porządku doryckiego. • Kariatydy – nietypowe kolumny. • Projektowanie w technice mieszanej kształtu oryginalnej, nietypowej kolumny inspirowanej formami przyrody i kształtami z otaczającej nas rzeczywistości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie: kolumna; • rozróżnia style w architekturze starożytnej Grecji; • tworzy własną pracę plastyczną, prawidłowo stosując wiedzę o budowie kolumny; • tworzy prace, stosując różne techniki i narzędzia plastyczne; • wymienia trzy porządki w architekturze greckiej: dorycki, joński, koryncki; • zna budowę kolumny: baza, trzon, kapitel; • wskazuje różnice w konstrukcji kolumn reprezentujących trzy porządki; • wskazuje charakterystyczne elementy świątyni Erechtejon, posługując się pojęciem kariatydy. 	<p>1.2., 2.1., 3.1., 3.2.</p>
<p>3. Starożytność. Rzeźba Grecji i Rzymu. Portret bez upiększeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grecja – słynni rzeźbiarze: Fidiasz, Myron, Poliklet. • Idealizm rzeźby greckiej – przedstawianie idealnie pięknych postaci ludzkich. • Realizm rzeźby rzymskiej – rzeźbiarze starożytnego Rzymu przedstawiali ludzi takimi, jakimi byli naprawdę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rzeźbę grecką pod względem sposobu przedstawiania postaci ludzkiej i porcji; • charakteryzuje portret realistyczny w rzeźbie; • rozpoznaje i definiuje rzeźbiarski portret realistyczny – analizuje dzieło architektury starożytnego Rzymu; • określa portret jako temat dzieł sztuki; 	<p>2.1., 3.1., 3.2.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Portrety rzymskie – podkreślenie fizycznych cech starszego wieku: zmarszczek, bruzd wokół ust i na czole, zapadniętych policzków, głęboko osadzonych oczu. • Posąg konny. • Rzeźbienie w glinie płaskorzeźby – portretu realistycznego kolegi lub koleżanki. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy portret w technice płaskorzeźby; • zna wielkich greckich rzeźbiarzy starożytnych: Fidiasza, Myrona i Polikleta, a także ich dzieła; • wymienia cechy rzymskiego portretu realistycznego. 	
<p>4. Starożytność. Malarstwo greckie. Projekt wazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pojęcie ceramiki. • Wazy greckie jako naczynia użytkowe o różnych kształtach. • Dwa style malowania waz w starożytnej Grecji: czarnofigurowy i czerwonofigurowy. • Tematy w zdobieniach waz greckich: sceny mitologiczne, sceny z życia codziennego lub ważne wydarzenia historyczne. • Motywy dekoracyjne waz: meander, palmeta, ornament falowy i astragal. • Projektowanie kształtu i dekoracji wazy w technice <i>sgraffito</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie ceramika; • wymienia i opisuje dwa typy malarstwa wazowego: czarnofigurowy i czerwonofigurowy; • rozróżnia motywy dekoracyjne takie jak: meander, palmeta, ornament falowy i astragal; • tworzy własną pracę plastyczną, stosując greckie motywy dekoracyjne w technice <i>sgraffito</i>. 	2.1., 3.1., 3.2.

<p>5. Średniowiecze. Architektura romańska i gotycka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dwa style w sztuce średniowiecza: romański (XI–XIII wiek) oraz gotycki (XII–XV wiek). • Charakterystyczne elementy kościołów romańskich: przysadzista, zwarta bryła, małe okna, wieże zakończone hełmami, dwuspadowy dach, absyda, prezbiterium, sklepienia kolebkowe, krzyżowe i kopuły, nawy oddzielone od siebie arkadami. • Charakterystyczne elementy kościołów gotyckich: łuk ostry, łuki przyporowe, trzy portale (wejścia) zakończone łukiem ostrym o bogatej dekoracji rzeźbiarskiej, tworzące dolną część fasady świątyni, witraże i rozeta nad wejściem głównym, smukłe wieże, sklepienie żebrowe, występujące w wielu odmianach. • Wykonanie fotografii zabytków średniowiecznych o odpowiednim kadrze i kompozycji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia i opisuje dwa style w sztuce średniowiecznej: romański i gotycki; • wymienia typy budowli średniowiecznych; • opisuje kościół romański, używając pojęć: absyda, plan krzyża łacińskiego, prezbiterium, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe, portal; • opisuje kościół gotycki, używając pojęć: absyda, plan krzyża łacińskiego, prezbiterium, portal, łuk ostry, łuki przyporowe, sklepienie żebrowe; • wymienia i opisuje polskie zabytki średniowieczne: kolegiatę w Tumie i kościół Mariacki w Krakowie. • rozpoznaje zabytki średniowiecza podczas pleneru fotograficznego. 	<p>1.1., 3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>6. Średniowiecze. Portal inny niż wszystkie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rzeźba średniowieczna – charakterystyka. • Portal jako ozdobne obramienie otworu wejściowego, czyli drzwi, w różnego rodzaju budowlach, np. kościołach czy ratuszach. Elementy architektoniczne tworzące portal: glify, filary, kolumny lub pilastry dźwigające nadproże lub łuk. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje religijny charakter sztuki średniowiecznej; • wie, że rzeźba średniowieczna była związana z architekturą sakralną i umieszczana w tympanonach, na kapitelach kolumn oraz wokół drzwi wejściowych, w dekoracyjnych portalach katedr i kościołów; 	<p>3.1., 3.2, 2.1.</p>

<p>7. Średniowiecze. Zamek obronny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyka portalu romańskiego. • Charakterystyka portalu gotyckiego. • Wykonanie projektu portalu w technice płaskorzeźby z kolorowej plasteliny w stylu romańskim lub gotyckim (<i>Wejście do domu radości. Wejście do domu powagi</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i omawia zabytki rzeźby średniowiecznej: Drzwi Gnieźnieńskie, portale, ołtarz Wita Stwosza; • tworzy prace plastyczne, inspirowane dekoracjami, formami i motywami rzeźbiarskimi charakterystycznymi dla rzeźby średniowiecza; • wie, czym jest portal; • rozróżnia portale średniowieczne: romańskie i gotyckie. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zamek jako zamknięty zespół budowli obronnych (np. wałów, murów, baszt itp.) oraz zabudowań mieszkalnych. • Zamki warowne – elementy charakterystyczne: wysokie, grube mury otaczające budowlę, wieża ostroczna, wieża obrony – stółp, ufortyfikowane wejścia, często wyposażone w kraty (brony) i mosty zwodzone, małe otwory okienne umieszczone wysoko na zewnątrz murów, kaplica i dziedziniec, przeszkody terenowe na zewnątrz budowli (np. dodatkowe mury, wały, fosy, mosty zwodzone, ewentualnie dodatkowe fortyfikacje), mury zakończone blankami, baszty w linii murów. • Wykonanie przestrzennej makiety zamku średniowiecznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia typy budowli średniowiecznych; • opisuje średniowieczny zamek warowny, używając pojęć: fortyfikacje, blanki, brona, stółp, fosa, most zwodzony, baszta; • potrafi wykonać makiety średniowiecznego zamku warownego. 	<p>1.1., 3.1., 3.2, 2.1.</p>

<p>8. Średniowiecze. Średniowieczna iluminacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formy malarstwa średniowiecznego. • Pochodzenie i znaczenie nazwy iluminacja, czyli zdobnictwo książkowe w postaci: ozdobnych linii i inicjałów, złocen, dekoracyjnych miniatur figuralnych wykonywanych farbami wodnymi na papierze cienkim pędzelkiem. • Definicje inicjału oraz bordiury, wypełniającej marginesy. • Projektowanie barwnego inicjału lub bordiury inspirowanych wzorami średniowiecza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje miniatury (iluminacje) jako elementy sztuki zdobienia ksiąg; • wylicza formy średniowiecznego malarstwa: freski, obrazy sztalugowe, iluminacje (miniatury); • rozróżnia formy miniatur średniowiecznych: inicjały i bordiury; • projektuje barwny inicjał lub bordiurę, opierając się na wzorach średniowiecza. 	<p>1.2., 3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>9. Renesans. Sztuka renesansu: malarstwo, rzeźba, architektura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Architektura renesansu – poszukiwanie idealnych proporcji. • Wzorowanie elementów i porządków architektonicznych, a także ornamentyki na budowlach starożytnych. • Harmonia rzeźby renesansowej nawiązującej do antycznych wzorów przedstawiania człowieka. • Malarstwo renesansu – portrety, sceny religijne i mitologiczne. • Najbardziej znani i wszechstronni artyści: Leonardo da Vinci, Rafael Santi, Michał Anioł. • Opracowanie zasad perspektywy zbieżnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że sztuka renesansu nawiązuje do ideałów starożytności, wartości klasycznych – potrafi uzasadnić taki pogląd; • wymienia cechy budowli renesansowych: idealne proporcje, wzory starożytne; • opisuje budowlę renesansową, używając określeń: pilastry, kopuła, rotunda, latarnia, krużganek, attyka; • wymienia europejskie i polskie zabytki renesansu: Tempietto w Rzymie, Villę Rotondę w Vincenicy, krużganek zamkowy i kaplicę Zygmuntowską na Wawelu, ratusz w Zamościu i kamienice Przybyłów w Kazimierzu Dolnym; • wymienia rzeźbiarzy renesansowych i charakterystyczne rzeźby renesansu; 	<p>1.1., 3.1., 3.2,</p>

<p>10. Renesans. Architektura renesansu – projekt attyki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyczne budowle renesansu: zamki, kamienice, ratusze, arsenały i pałace. • Zamość – miasto idealne. • Definicja attyki jako muru z gzymsem zastaniającego dach; w okresie renesansu we Włoszech i w Polsce attyki zdobiono balustradą lub dekoracyjnym grzebieniem. • Uczniowie projektują nowoczesną attykę, inspirowaną tym rodzajem renesansowej dekoracji architektonicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska najważniejszych artystów malarzy renesansu: Leonardo da Vinci, Rafael Santi, Michał Anioł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy budowli renesansowych: idealne proporcje, wzory starożytne; • opisuje budowle renesansowe, używając określeń: pilastry, kopia, rotunda, latarnia, krużganek, attyka; • wymienia polskie zabytki renesansu: krużganek zamkowy i kaplica Zygmuntowska na Wawelu, ratusz w Zamościu i kamienice Przybyłków w Kazimierzu Dolnym; • wyjaśnia, że attyka to mur z gzymsem w formie balustrady lub dekoracyjnego grzebienia, zasłaniający dach wieńczący kamienicę; • projektuje attykę, inspirowaną się renesansowymi wzorami tego typu zwieńczeń budynków. 	<p>3.1., 3.2., 2.1.</p>
<p>11. Renesans. Malarstwo renesansu – kompozycja w kole</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie definicji obrazu. • Kształty obrazów średniowiecznych, barokowych i klasycystycznych, współczesnych. • Tonda – obrazy bądź płaskorzeźby w kształcie koła popularne we Włoszech w renesansie. • Wykonywanie dwóch kompozycji – realistycznej i abstrakcyjnej w dowolnej technice malarskiej w kole. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska najważniejszych artystów malarzy renesansu: Leonardo da Vinci, Rafael Santi, Michał Anioł; • opisuje obrazy pod względem ich kształtu, określa wpływ funkcji na kształt obrazu; • wie, że uwarunkowania architektoniczne miały wpływ na kształty obrazów; • definiuje kształt obrazu tondo, opisuje wygląd i genezę powstania tego typu obrazów, podaje przykład takiego obrazu; • wykonuje kompozycję malarską w kole. 	<p>1.2., 3.1., 3.2., 2.1.</p>	<p>1.2., 3.1., 3.2., 2.1.</p>

<p>12. Renesans. Perspektywa zbieżna. Miasto, w którym chce się żyć</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Perspektywa jako sposób przedstawiania trójwymiarowych obiektów i przestrzeni na płaszczyźnie obrazu. • Zasady perspektywy zbieżnej. • Pojęcia linii horyzontu i punktu zbiegu. • Perspektywa z jednym punktem zbiegu. • Perspektywa czołowa i boczna. • Perspektywa żabia. • Perspektywa z lotu ptaka. • Projektowanie widoku miasta w perspektywie zbieżnej bocznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje perspektywę zbieżną jako metodę przedstawiania przestrzeni na obrazie; • potrafi wyjaśnić zasady wykreślenia brył w perspektywie zbieżnej; • stosuje wiedzę o zasadach wykreślenia perspektyw zbieżnej w praktyce; • rozróżnia perspektywę zbieżną czołową, boczną, z lotu ptaka i żabią; • wykonuje pracę rysunkową na określony temat z zastosowaniem perspektywy zbieżnej bocznej. 	<p>3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>13. Barok i klasycyzm. Podobieństwa i różnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyka sztuki baroku (XVI–XVII wiek): bogactwo i przepych dzieł tego okresu. • Przykłady barokowego malarstwa, rzeźby i architektury. • Charakterystyka sztuki klasycyzmu: harmonijne układy symetryczne i rytmiczne, wrażenie ładu, równowagi i spokoju w dziełach tego okresu. • Przykłady klasycystycznego malarstwa, rzeźby i architektury. • Barokowe pałace i rezydencje z ogrodami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia typy budowli wznoszonych w baroku: budowle sakralne, pałace i rezydencje (Wersal pod Paryżem, rezydencja króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie); • wskazuje cechy budowli klasycystycznych nawiązujące do elementów sztuki antycznej Grecji i Rzymu; • wymienia przykład polskiego zabytku klasycystycznego, np. Teatr Wielki lub pałac Na Wodzie w Łazienkach; • opisuje wybraną rzeźbę Gianlorenzo Berniniego (np. <i>Dawid</i> (kl. 5) lub <i>Ekstaza św. Teresy</i>); • wymienia najznakomitszych malarzy barokowych: Peter Paul Rubens i Rembrandt van Rijn, charakteryzuje ich dzieła; 	<p>1.1., 3.1., 3.2,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy malarstwa barokowego: bogata paleta barw, światłości i iluzja; • charakteryzuje rzeźbę klasycyzmu na podstawie pomnika księcia Józefa Poniatowskiego autorstwa Berthela Thorwaldsena; • wymienia cechy malarstwa klasycyzmu: statyka, klasyczne proporcje, stonowane barwy; • wie, że najbardziej znanym malarzem tego okresu w Polsce jest Bernardo Belotto zwany Canaletto (malarz widoków Warszawy). 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy malarstwa barokowego: bogata paleta barw, światłości i iluzja; • charakteryzuje rzeźbę klasycyzmu na podstawie pomnika księcia Józefa Poniatowskiego autorstwa Berthela Thorwaldsena; • wymienia cechy malarstwa klasycyzmu: statyka, klasyczne proporcje, stonowane barwy; • wie, że najbardziej znanym malarzem tego okresu w Polsce jest Bernardo Belotto zwany Canaletto (malarz widoków Warszawy). 	
<p>14. Barok i klasycyzm. Rama lustra w barokowym stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termin barok jako określenie oryginalności, nieregularności i fantazyjności form, które pojawiły się w sztuce. • Ważna rola dekoracji rzeźbiarskiej w architekturze, rzeźbie i rzemiośle artystycznym baroku. • Rodzaje dekoracji architektonicznej: kartusz, feston, girlanda, kampanula, putto. • Projektowanie i wykonanie ramy do lustra w stylu barokowym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia ogólne cechy dzieł barokowych: dynamika, dekoracyjność, asymetria, kontrasty; • rozpoznaje typowe dekoracje i ornamenty barokowe; • stosuje wiedzę o cechach charakterystycznych dla epoki baroku do wykonania pracy plastycznej. 	<p>3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>15. Barok i klasycyzm. Projekt tapety</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólne cechy sztuki baroku. • Charakterystyka sztuki klasycyzmu. • Cechy malarstwa klasycyzmu: statyka, klasyczne proporcje, stonowane barwy. • Cechy malarstwa barokowego: bogata paleta barw, światłości i iluzja. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia ogólne cechy dzieł barokowych: dynamika, dekoracyjność, asymetria, kontrasty; • opisuje dzieła klasycystyczne i charakteryzuje ich cechy: statyka, harmonia, inspiracje antyczne, umiar, stonowanie, symetria; • charakteryzuje cechy malarstwa barokowego: bogata paleta barw, światłości i iluzja; 	<p>3.1., 3.2, 2.1.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt wzorów dekoracyjnych, które mogłyby ozdobić tapetę w stylu barokowym lub klasycystycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia cechy malarstwa klasycyzmu: statyka, klasyczne proporcje, stonowane barwy; • potrafi wykonać pracę plastyczną z zastosowaniem motywów, dekoracji, elementów kompozycyjnych charakterystycznych dla sztuki baroku lub klasycyzmu. 	
<p>16. Barok i klasycyzm. Projekt parteru ogrodowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ogrody barokowe jako rozległe układy obejmujące aleje dojazdowe, dziedzińce, pałac oraz salony ogrodowy z ozdobnym parterem, alejami i gabinetami ogrodowymi. • Charakterystyczne cechy typowych ogrodów francuskich: regularna kompozycja, zwykle symetryczna względem głównej alejki biegnącej przez środek ogrodu, formowane i równo strzyżone drzewa i krzewy, aleje, szpalery, labirynty i punkty widokowe. • Parter ogrodowy jako ułożony według określonego wzoru dywan roślinny. • Zespoły pałacowo-ogrodowe w Europie: Wersal we Francji, w Polsce – Wilanów. • Wykonanie pracy plastycznej – planu (widok z góry) parteru ogrodu barokowego w technice kolażu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia charakterystyczne cechy ogrodu barokowego (francuskiego): powiązanie z architekturą pałacową, rozległy i skomplikowany układ obejmujący aleje, dziedzińce, salony ogrodowe z parterami, gabinetami i boskietami; • wymienia najbardziej znane ogrody barokowe: Wersal we Francji, a w Polsce – Wilanów; • zna znaczenie pojęć: parter ogrodowy, gabinety, boskiety; • potrafi zaplanować ogród barokowy, posługując się zdobytą na ten temat wiedzą, dotyczącą np. parterów ogrodowych. 	1.2., 3.1., 3.2, 2.1.

<p>17. Sztuka XIX wieku – główne style i kierunki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • XIX wiek – tendencje w architekturze i rzeźbie nawiązywały do stylów z poprzednich epok. • Rozwój malarstwa – obrazy sztalugowe, reprezentujące różne style i kierunki. • Romantyzm jako wyraz oryginalności twórczej artystów i ich indywidualnych przeżyć. Przedstawiciel: Eugène Delacroix (dzieło: <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>) • Piotr Michałowski – polski przedstawiciel romantyzmu. • Realizm – obrazy związane z rzeczywistością ukazywały codzienne życie ludzi, ich ciężką pracę, zwyczaję itp. Przedstawiciel: Gustave Courbet (dzieło: <i>Kamieniarze</i>). • Impresjonizm – obrazy przedstawiały zmienność natury, wzajemne relacje światła i cienia w otoczeniu, zmiany koloru w zależności od pory dnia. Głęboka analiza budowana była za pomocą barw, których starano się nie mieszać na palecie, lecz kłaść je bezpośrednio na płótno w różnym kierunku i kształcie. Przedstawiciel: Claude Monet (dzieło: <i>Impresja, wschód słońca</i>). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ogólnie sztukę XIX wieku; • wie, jaka była rola malarstwa, a jaka – architektury w sztuce tego okresu; • wymienia tendencje w architekturze: neogotyki, eklektyzm; • opisuje twórczość Augusta Rodina; • wyjaśnia pojęcie <i>romantyzm</i>, opisuje, na czym polega tendencja w malarstwie objęta tą nazwą, wymienia dzieła twórców romantyzmu: Eugène Delacroix <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>, Piotr Michałowski <i>Bitwa pod Somosierrą</i>; • wie, co w malarstwie oznacza termin realizm – różnicza dwa znaczenia tego określenia – obraz realistyczny jako dzieło przedstawiające wiernie rzeczywistość, i jako dzieło z nurtu realizmu, czyli ukazujące codzienne życie ludzi, ich ciężką pracę, zwyczaję itp.; • wymienia cechy malarstwa impresjonistycznego, zna założenia tego kierunku; • zna imię i nazwisko (Claude Monet) twórcy obrazu, od którego pochodzi nazwa impresjonizmu, wymienia tytuł tego dzieła: <i>Impresja, wschód słońca</i>. 	<p>3.1., 3.2,</p>
--	---	---	-------------------

<p>18. Sztuka XIX wieku. To robi wrażenie – interpretacja obrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza poszczególnych dzieł XIX-wiecznych artystów malarzy przedstawionych w podręczniku: Eugène Delacroix <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>, Piotr Michałowski <i>Bitwa pod Somosierrą</i>, Gustave Courbet <i>Kamieniarze</i>, Claude Monet <i>Impresja, wschód słońca</i>, Vincent van Gogh <i>Gwiaździsta noc</i>, Paul Gauguin <i>Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd idziemy?</i> • Twórcza interpretacja wybranych obrazów XIX-wiecznego artysty w technice malarskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie romantyzm i wymienia dzieła twórców romantyzmu: Eugène Delacroix <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>, Piotr Michałowski <i>Bitwa pod Somosierrą</i>; • wie, co w malarstwie oznacza termin realizm – rozróżnia dwa znaczenia tego określenia – obraz realistyczny jako dzieło przedstawiające wiernie rzeczywistość, i jako dzieło z nurtu realizmu, czyli ukazujące codzienne życie ludzi, ich ciężką pracę, zwyczaj itp.; • wymienia cechy malarstwa impresjonistycznego, zna założenia tego kierunku oraz imię i nazwisko (Claude Monet) autora obrazu, od którego pochodzi nazwa impresjonizmu, i wymienia tytuł tego dzieła: <i>Impresja, wschód słońca</i>; • zna twórców postimpresjonistycznych: Vincenta van Gogha, Paula Gauguina i przykłady ich twórczości; • twórczo interpretuje wybrany obraz XIX-wiecznego artysty w technice malarskiej. 	<p>1.2., 3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>19. Sztuka XIX wieku. Nowe metody malowania – dywizjonizm i pointylyzm</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dywizjonizm jako metoda malarska polegająca na nakładaniu farb na płótno drobnymi plamami czystych kolorów, które – obserwowane z pewnej odległości – mieszają się w siatkówce oka widza, tworząc inne kolory. • Impresjoniści – artyści, którzy zapoczątkowali dywizjonizm w malarstwie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy malarstwa impresjonistycznego, zna założenia tego kierunku (studiowanie zmienności natury, wzajemnych relacji światła i cienia w otoczeniu, zmian koloru w zależności od pory dnia); • wymienia imię i nazwisko autora obrazu, od którego pochodzi nazwa impresjonizm – Claude Monet i tytuł tego dzieła: <i>Impresja, wschód słońca</i>; 	<p>3.1., 3.2, 2.1.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Sylwetka artyści: Claude Monet, np. <i>Budynek Parlamentu w Londynie lub Nenufary</i>. • Puentylizm lub pointyilizm (z jęz. francuskiego pointiller [czyt.: puę-tije] – kropkować, punktować) – to technika stanowiąca rozwinięcie dywizjonizmu. Technika ta była stosowana przez neopresjonistów. • Sylwetka artyści: Georges Seurat <i>Niedzielne popołudnie na wyspie Grande Jatte</i>. • Inspirowanie się obrazami impresjonistów, postimpresjonistów i malowanie martwej natury lub pejzażu metodą dywizjonizmu lub pointyilizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i opisuje nowe metody malowania: dywizjonizm i pointyilizm; • potrafi zastosować te metody we własnym działaniu plastycznym; 	
<p>20. Sztuka XIX wieku. Mój pokój. Inspirująca twórczość Vincenta van Gogha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Twórczość Vincenta van Gogha – prezentacja różnorodnych tematycznie obrazów tego artysty oraz noty biograficznej. • Cechy twórczości V. van Gogha: ekspresyjny język, charakterystyczne, ekspresyjne plamy barwne w formie krótkich i dynamicznych różnobarwnych kresek (pociągnięć pędzla), stosowanie <i>impasto</i>. • Namalowanie wnętrza swojego pokoju – praca malarska inspirowana <i>Sypialnią Vincenta w Arles</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i opisuje nowe metody malowania: dywizjonizm i pointyilizm; • potrafi zastosować te metody we własnym działaniu plastycznym; • zna twórcę postimpresjonistycznego Vincenta van Gogha, charakteryzuje krótko jego twórczość; • rozumie pojęcie ekspresja na podstawie twórczości Vincenta van Gogha; • wie, na czym polega technika <i>impasto</i> – analizuje dzieła malarskie Vincenta van Gogha. 	1.2., 3.1., 3.2, 2.1.

	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystywanie techniki pointylizmu, <i>impastu</i>, stosowanie ekspresyjnej i kontrastowej gamy barwnej. 	
<p>21. Sztuka XX wieku – nowe style</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cechy architektury XX wieku i przykłady budowli. Twórczość trzech wielkich rzeźbiarzy XX wieku – Constantina Brâncuși, Henry Moore’a i Aleksandra Caldera. Fowizm, abstrakcjonizm – podobieństwa i różnice między kierunkami w malarstwie XX wieku. Charakterystyka obrazów kubiistycznych Informel, pop-art., op-art. – cechy kierunków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna, wymienia, charakteryzuje wybrane kierunki malarstwa XX wieku, takie jak fowizm, abstrakcjonizm, kubizm, informel, pop-art, op-art.; wymienia wybrane budowle XX wieku, określa materiały budowlane, z jakich powstały i główne cechy stylowe tych budowli (willa Kaufmanna, opera w Sydney, Wielka Arka w Paryżu); wymienia nazwiska wybitnych rzeźbiarzy XX wieku i opisuje ich twórczość (Constantin Brâncuși, Henry Moore i Aleksander Calder).
<p>22. Sztuka XX wieku Architektura jak z bajki. Antonio Gaudi i Friedensreich Hundertwasser</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przemiany w architekturze XX wieku: uproszczona forma budowli, tanie, lekkie i bardziej funkcjonalne materiały. Twórczość dwóch artystów architektów: Antonio Gaudiego oraz Friedensreicha Hundertwassera na tle uproszczonych, geometrycznych form architektury XX wieku. Charakterystyka twórczości Antonio Gaudiego. Charakterystyka twórczości Friedensreicha Hundertwassera. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wybrane budowle XX wieku, określa materiały budowlane, z jakich powstały, i główne cechy stylowe tych budowli (willa Kaufmanna, opera w Sydney, Wielka Arka w Paryżu); opisuje twórczość architektów XX wieku Antonio Gaudiego i Friedensreicha Hundertwassera; wie, czym się wyróżniają dzieła architektoniczne wymienionych twórców na tle innych budowli współczesnych; wykonuje makietę oryginalnej, kolorowej budowli inspirowanej twórczością Antonio Gaudiego i Friedensreicha Hundertwassera.

<p>23. Sztuka XX wieku. Relief konstruktywistyczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonanie makiety budowli inspirowanej twórczością A. Gaudiego i F. Hundertwassera. • Konstruktywizm jako kierunek w sztuce abstrakcyjnej – najważniejsze cechy: rodzaj abstrakcji geometrycznej, obrazy przedstawiające proste elementy geometryczne, całkowita rezygnacja z przedstawiania rzeczywistości. • Twórczość Henryka Stażewskiego – jednego z najbardziej znanych przedstawicieli konstruktywizmu w Polsce (m.in. kompozycje reliefowe, płaskorzeźby wykonywane na drewnianej lub metalowej płycie). • Wykonanie reliefu przestrzennego w kompozycji rytmicznej inspirowanego twórczością konstruktywistyczną. 	<p>1.1., 1.2., 3.1., 3.2, 2.1.</p>
<p>24. Sztuka XX wieku. Kierunki w malarstwie. Projekt op-art</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniowanie złudzenia optycznego. • Op-art (optical art – sztuka optyczna, wzrokowa) jako odmiana abstrakcjonizmu geometrycznego wywołującego złudzenia optyczne (wrażenia głębi, ruchu, wirowania, wibrowania itp. przedstawianych na nim elementów). • Op-art. sztuka często tworzona za pomocą komputera. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane kierunki malarstwa XX wieku: abstrakcjonizm, konstruktywizm; • odróżnia abstrakcję geometryczną od innych rodzajów abstrakcji; • potrafi przełożyć zasady wybranych kierunków malarstwa XX wieku na własną działalność plastyczną; • tworzy relief inspirowany konstruktywistycznymi dziełami Henryka Stażewskiego.
<p>24. Sztuka XX wieku. Kierunki w malarstwie. Projekt op-art</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje op-art jako kierunek malarstwa XX wieku; • potrafi zastosować zasady poszczególnych, poznanych kierunków malarstwa XX wieku we własnej działalności plastycznej; • tworzy dzieło w stylu op-art, wykorzystując złudzenia optyczne; • stosuje do wykonania pracy narzędzia programu graficznego. 	<p>1.2., 3.1., 3.2, 2.1., 2.2.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Wykonanie pracy graficznej w stylu op-art z zastosowaniem narzędzi programu graficznego; wykorzystanie określonego złudzenia optycznego. 		
<p>25. Sztuka XX wieku: obrazy bezkształtne i popularne</p>	<ul style="list-style-type: none"> Informel lub art informel jako kierunek w malarstwie, proponujący obrazy nieplanowane, malowane spontanicznie zgodnie z tym, co w danej chwili wydawało się właściwe artysty. Obrazy w stylu informel – płótna pokrywane barwnymi plamami, liniami – farby wylewane bezpośrednio na podłoże w celu pozostawienia na nim barwnych śladów. Przedstawiciel: Jackson Pollock. Pop-art. odpowiedzią artystów na konsumpcyjny charakter zachodniej cywilizacji: malowanie dowolnie zestawionych fragmentów reklam i komiksów, przedstawianie dokładnie odwzorowanych przedmiotów codziennego użytku. Przedstawiciel: Andy Warhol. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane kierunki malarstwa XX wieku, takie jak informel i pop-art; wymienia cechy dzieł Jacksona Pollocka; opisuje dzieła Andy'ego Warhola; potrafi zastosować zasady poszczególnych, poznanych kierunków malarstwa XX wieku we własnej działalności plastycznej: wykonuje kompozycję w stylu informel lub pop-art; wykorzystuje do wykonania pracy narzędzia komputerowego programu graficznego. 	<p>1.2., 3.1., 3.2, 2.1., 2.2.</p>
<p>26. Obrazy i mapy myśli</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przypomnienie wiadomości na temat elementów formy plastycznej dzieła sztuki malarskiej, takich jak: kompozycja, przestrzeń, perspektywa, gama barwna, rodzaje plam barwnych, światło. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa środki plastyczne w dziele malarskim (linia, plama barwna, kolorystyka, kompozycja, perspektywa, światło); wymienia tematy dzieł malarskich; 	<p>1.2., 3.1., 3.2,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Powtórzenie informacji dotyczących tematyki dzieł sztuki malarskiej. • Informacje na temat metody zapamiętywania i przyswajania wiadomości nazywanej mapą myśli (lub mapą mentalną). • Stosowanie metody mapy mentalnej do określania cech charakterystycznych dzieła sztuki malarskiej (podstawa do opisu lub analizy dzieła). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa styl dzieła malarskiego i kierunek, jaki ukształtował jego formę i treść; • używa map myśli do określenia cech obrazów i analizy ich elementów. 	
27. Opisujemy obrazy	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie i analiza map myśli. • Elementy opisu (lub analizy) dzieła malarskiego. • Mapa myśli dotycząca danego obrazu podstawą do jego szerszego opisu (analizy). • Wykonanie opisu wybranego obrazu: autor, tytuł i czas powstania; tendencje artystyczne, które wpłynęły na formę obrazu; technika wykonania, wymiary i miejsce przechowywania (np. nazwa muzeum); temat obrazu i dokładny opis tego, co na nim widzimy; • określenie kompozycji i zastosowanych środków artystycznych: linii, plam, kolorystyki, faktury, sposobu przedstawienia przestrzeni i rodzaju światła; opis symboli lub historii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • określa środki plastyczne w dziele malarskim (linia, plama barwna, kolorystyka, kompozycja, perspektywa i światło); • wymienia tematy dzieł malarskich; • określa styl dzieła malarskiego i kierunek, jaki ukształtował jego formę i treść; • używa map myśli do określenia cech obrazów i analizy ich elementów; • opisuje dzieło sztuki malarskiej w formie podstawowej analizy. 	1.2., 3.1., 3.2.

	<p>przedstawionych postaci czy przedmiotów; własne wrażenia, opinia na temat dzieła i jej uzasadnienie.</p>	
<p>28. Muzeum. Odwiedzamy muzea w rzeczywistości wirtualnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie terminu muzeum. • Historia, rola i funkcje muzeum. • Edukacyjna funkcja muzeów. • Muzea narodowe i ich znaczenie dla kultury narodu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zdefiniować termin muzeum; charakteryzuje krótko historię muzeum; • rozumie rolę i funkcje muzeów we współczesnym świecie; • wymienia funkcje edukacyjne muzeum; • wie, czym jest muzeum narodowe. <p>1.2., 3.1.,</p>
<p>29. Muzeum. Wystawa Wystawa niezwykłych dzieł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Definicje: wystawa stała, galeria, wystawa czasowa. • Wernisaż jako uroczyste otwarcie wystawy. • Funkcja kuratora wystawy. • Organizacja wystawy prac uczniów na terenie szkoły połączona z uroczystym wernisażem (i – ewentualnie – z aukcją). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: wystawa stała, czasowa, galeria, wernisaż; • zna rolę i zadania kuratora wystawy; • czynnie uczestniczy w organizowaniu wystawy w swojej szkole. <p>1.1., 1.2., 2.2.,</p>
<p>30. Sylwetki wybranych polskich twórców ludowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pojęcie etnografii. • Cele i funkcje muzeum etnograficznego. • Rola muzeów etnograficznych w obecnych czasach. • Sylwetki i dzieła twórców ludowych – Katarzyny Gawłowej, Eweliny Pęksowej lub Romana Śledzia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest i jaką pełni funkcję muzeum etnograficzne; • zna nazwiska i krótko charakteryzuje twórczość wybranych artystów ludowych: Katarzyny Gawłowej, Eweliny Pęksowej i Romana Śledzia; • wypowiada się na temat filmu o twórczości Eweliny Pęksowej. <p>1.1., 1.2.,</p>

<p>31. Czy znasz wszystkie tajemnice sztuk plastycznych? Wielki quiz – powtórzenie materiału</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekcja filmu dokumentalnego <i>Sztuka ludowa i naiwna Ewelina Pęksowa</i> (reżyseria: Roman Wikieł, rok produkcji: 2006, producent: Narodowy Instytut Audiowizualny, czas trwania: 28'03"; film dostępny w Internecie). • Wykonywanie zadań-zagadek z quizu <i>Sprawdź, czy znasz już wszystkie tajemnice sztuk plastycznych</i>, dotyczących zagadnień poznanych w klasach 4-6 takich jak: kreska, barwa, przestrzeń, kompozycja, światło, a także dziedziny sztuki, opis obrazu, tematy dzieł sztuki. 		<p>1.1., 1.2., 3.1., 3.2.,</p>
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnienia pojęcie kreski, wymienia jej rodzaje; • rozumie, czym jest barwa, jakie są rodzaje barw i gamy barwne; • definiuje termin: kompozycja; • wymienia rodzaje kompozycji; • zna określenia dotyczące rodzajów światła w dziele malarskim; • wymienia i opisuje rodzaje perspektywy; • systematyzuje i porządkuje wiedzę dotyczącą dziedzin sztuki; • wymienia tematy dzieł sztuki; • potrafi opisać obraz z uwzględnieniem plastycznych środków formalnych. 		